

SIVISTYSPALVELUJEN SEUDULLISEN KEHITTÄMISVERKOSTON TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2021

Anjariitta Carlson ja Raisa Kujala 9.2.2022

Sisällysluettelo

OHJAUSRYHMÄ	2
OHJAUSRYHMÄN ALAINEN KEHITTÄMISVERKOSTO	6
VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMISRYHMÄ	6
ESI- JA PERUSOPETUKSEN SEUDULLINEN KEHITTÄMISTOIMINTA.....	8
Seudulliset esi- ja perusopetuksen kehittämishankkeet.....	8
OOOT-KEHITTÄMISRYHMÄ	10
OPS-KEHITTÄMISRYHMÄ.....	11
TVT-KEHITTÄMISRYHMÄ.....	13
ARVO-KEHITTÄMISRYHMÄ	16
TALOUSVASTAAVIEN KEHITTÄMISRYHMÄ.....	17
TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN KEHITTÄMISRYHMÄ	17
KIRJASTO- JA TIETOPALVELUIDEN KEHITTÄMISRYHMÄ.....	18
LIIKUNTA- JA VAPAA-AIKAPALVELUJEN KEHITTÄMISRYHMÄ	19
NUORISOPALVELUJEN KEHITTÄMISRYHMÄ.....	20
LASTEN KULTTUURIKESKUS EFEKTI	21
VERKOSTOYHTEISTYÖN TALOUDELLISET TIEDOT VUODELTA 2021	22

OHJAUSRYHMÄ

Yhteistoimintasopimus sivistystoimen seudullisen kehittämisverkoston toiminnan vakiinnuttamiseksi Päijät-Hämeen alueelle kattoi vuodet 2017–2021. Verkoston toimintaa ohjaa Päijät-Hämeen kuntien johtavista sivistystoimen viranhaltijoista koostuva ohjausryhmä. Ohjausryhmän jäseniä vuonna 2021 olivat vs. sivistysjohtaja **Petri Haapanen** Asikkalasta, rehtori **Tiina Kotila-Paaso** Hartolasta, hyvinvointijohtaja **Pirjo Hepo-oja** (puheenjohtaja) Heinolasta, hyvinvointijohtaja **Kim Strömmer** ja hallintopäällikkö **Minna Säkkinen-Salminen** Hollolasta, sivistysjohtaja **Petri Kähkönen** Kärkölästä, sivistystoimenjohtaja **Jari von Becker** Iitistä, sivistysjohtaja **Tiina Granqvist**, vastuualuejohtaja **Lassi Kilponen** ja palvelujohtaja **Jaana Suvisilta** Lahdesta, sivistystoimenjohtaja **Timo Ahvo** Orimattilasta 1.5. saakka ja opetus- ja kasvatusjohtaja **Mika Silvennoinen** 1.9. alkaen, sivistysjohtaja **Jouni Häkkinen** Padasjoelta, rehtori **Simo Sinervo** Sysmästä. Ohjausryhmän esittelijänä on kehittämisspäällikkö **Anjariitta Carlson** ja sihteerinä kehittämiskoordinaattori **Raisa Kujala** seudullisen kehittämisen yksiköstä. Ohjausryhmä on kokoontunut säännöllisesti kuukausittain heinäkuuta lukuun ottamatta.

Ohjausryhmän toimintasuunnitelma vuodelle 2021

Ohjausryhmän toiminta on vuoden 2021 aikana noudattanut itsearvioinnin pohjalta johdettua toimintasuunnitelmaa. Vuoden 2021 itsearvioinnissa käytettiin taustamateriaalina muun muassa päivitettyä seutuyhteistyön toimintakäsikirjaa, vuoden 2020 toimintakertomusta ja varhaiskasvatuksen vuoden 2021 seudullisen arviointikyselyn tuloksia.

Vuoden 2021 aikana maakunnan alueella yhteistoiminnassa haluttiin onnistua painopisteissä, joita olivat

- oppivelvollisuuden laajentaminen ja siihen liittyvät prosessit
- kumppanuussuunnitelman sisällyttäminen osaksi toimintasuunnitelmaa erityisesti soten osalta
- seudullisen kehittämistyön näkyvämmäksi tekeminen
- väestökehityksen realiteetit tulevaisuudessa sivistyspalveluissa.

Ensimmäisen tavoitteen osalta oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyviä asioita ja prosesseja käsiteltiin kaikissa vuoden 2021 ohjausryhmän kokouksissa. Asiantuntijoina kuultiin Salpauksen rehtori Päivi Saarelaista ja Lahden lukiojohtaja Heikki Turusta. Kumppanuussuunnitelman mukaista yhteistyötä vahvistettiin soten toimijoiden kanssa, osallistuttiin alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimiseen, Lape-yhteistyöryhmän kokouksiin, Perhekeskusverkoston johtoryhmän kokouksiin ja kehittämisryhmissä, kuten OOOT-ryhmässä on mukana sote-toimijoita. Myös seudullisiin kehittämishankkeisiin on liittynyt yhteistyö sotetoimijoiden kanssa. Ohjausryhmän edustajat nimettiin kansalliseen perhekeskusverkostoon ja uuden hyvinvointialueen valmisteluun liittyvään palvelutuotannon työryhmään. Yhteistyötä Päijät-Hämeen Sosiaalialan osaamiskeskus Verson kanssa tiivistettiin vuoden aikana. Seudullista kehittämistyötä on tuotu esiin vuoden 2021 aikana laaditun viestintäsuunnitelman mukaisesti. Seudullisen kehittämistyön tulos, laaja-alaiset osaamiskermit opetushenkilöstölle, palkittiin joulukuussa 2021 Kunteko-gaalassa Helsingissä [Katso gaalassa palkittujen videot | Kuntatyö 2030 \(kuntatyö2030.fi\)](#).

Sivistysjohtajien ohjausryhmän oma WhatsApp-ryhmä on ollut tiiviissä käytössä koronavuodesta johtuen ja Lahden sivistysjohtaja Tiina Granqvist on välittänyt ohjausryhmän jäsenille akuuttia ja ajankohtaista koronatieta alueellisen koronayhteistyöryhmän jäsenenä.

Ohjausryhmän käyttöön perustettiin oma Teams-ryhmä vuoden 2021 aikana, jonne kaikki keskeiset asiakirjat tallennettiin, ja samalla siirryttiin pois Peda.net alustalta. Kaikki seudullisen ohjausryhmän kokoukset pidettiin vuoden 2021 aikana Teams-kokouksina.

Verkostokoordinaattori Kati Vähäkuopus aloitti toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa 1.8.2021 seudullisen kehittämisen yksikössä. Kati Vähäkuopus täydentää asiantuntijatiimiä varhaiskasvatuksen asiantuntijana.

Vuoden 2021 verkostotoiminnan kriittisiksi menestystekijöiksi tunnistettiin

- verkoston jäsenten sitoutuminen yhteistoimintasopimuksen sisällön noudattamiseen
- läsnäolo kokouksissa
- henkilöstövaihdokset
- tiedon kulku ja viestinnälliset kuulut.

OHJAUSRYHMÄN KOKOUKSISSA KÄSITELLYT ASIAT VUONNA 2021

Tammikuu

- Katsaus koronavirustilanteesta
- Oppivelvollisuuden laajentaminen
- Tutoropettajatoiminnan vakiinnuttaminen alueellisesti -hankekatsaus
- Seudullisten koulukuljetusperiaatteiden päivittäminen
- Ohjausryhmän vuoden 2020 toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen
- Päätös OKM:n erityisavustuksen hausta perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittämiseksi seudullisesti
- Päätös OPH:n opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen hausta
- Kehittämisyhmien kokouskuulumiset
- Tiedoksi saatettavat asiat

Helmikuu

- Oppivelvollisuuden laajentaminen
- Vuoden 2020 seudullisen verkostoyhteistyön toimintakertomus
- Vuoden 2021 ohjausryhmän toimintasuunnitelman/vuosikellon vahvistaminen
- OPH:n opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen hakuteemoista päättäminen
- Seudullisen sivistysjohtajien ohjausryhmän jäsenen nimeäminen alueuudistuksen palvelutuotannon työryhmään
- Seudullisen sivistyspalvelujen verkoston edustajien nimeäminen Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän toimintaohjelman laatimiseen
- Seudullisen sivistyspalvelujen verkoston edustajan nimeäminen Päijät-Hämeen liiton koordinoimaan Digituki-hankkeen ohjausryhmään
- Varhaiskasvatuksen seudullisen arviointikyselyn vastaajamäärät kunnittain
- Tilannekatsaus koronavirustilanteesta
- Kehittämisyhmien kokouskuulumiset
- Tiedoksi saatettavat asiat

Maaliskuu

- Oppivelvollisuuden laajentamisen tilannekatsaus
- Onks tää normaalia -chatin tilannekatsaus
- Vuonna 2021 alkaneiden seudullisten kehittämishankkeiden esittely
- Alueellisen tutortoiminnan vakiinnuttaminen -hankkeen tilannekatsaus
- Päätös hakea OKM:n valtion erityisavustusta perusopetuksen sitouttavan koulu yhteistyön pilotointiin
- Vuoden 2021 ohjausryhmän toimintasuunnitelman/vuosikellon vahvistaminen
- Varhaiskasvatuksen seudullisen arvioinnin laadulliset tulokset
- Tilannekatsaus koronavirustilanteesta
- Kehittämisyhmien kokouskuulumiset

- Tiedoksi saatettavat asiat

Huhtikuu

- Oppivelvollisuuden laajentamisen tilannekatsaus (Päivi Saarelainen, Heikki Turunen)
- Alueellisen tutortoiminnan vakiinnuttaminen -hankkeen tilannekatsaus ja opettajien osaamismerkkit
- Onks tää normaalia -chatin sopimuksen jatkaminen
- STJ-ohjausryhmän edustajan nimeäminen valtakunnalliseen perhekeskusverkostoon
- Seudullisen yhteistoiminnan talouden osavuosikatsaus
- Päijät-Hämeen kuntien yhteinen perusopetuksen lukuvuosisuunnitelman päivitetty runko
- Päätös valtionavustushausta oppimisen tukeen ja inklusion kehittämiseen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa
- Varhaiskasvatuksen seudullinen arviointi -mediatiedotteen hyväksyminen
- Varhaiskasvatuksen kehittämisen verkostokoordinaattorin toistaiseksi voimassa olevan tehtävän perustaminen seudullisen kehittämisen yksikköön
- Tilannekatsaus koronavirustilanteesta
- Ohjausryhmän puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta loppuvuodelle
- Kehittämisyhmien ym. ryhmien kokouskuulumiset
- Tiedoksi saatettavat asiat

Toukokuu

- Yrityskylä Päijät-Hämeen tilannekatsaus
- Lukuvuoden 2022–2023 perusopetuksen työ- ja loma-ajat
- Maakunnallinen hyvinvointityö, esittely Salla Juntunen
- Oppivelvollisuuden laajentamisen tilannekatsaus
- Varhaiskasvatuksen kehittämisen verkostokoordinaattorin toistaiseksi voimassa olevan tehtävän perustaminen seudullisen kehittämisen yksikköön
- Tilannekatsaus koronavirustilanteesta
- Kehittämisyhmien kokouskuulumiset
- Tiedoksi saatettavat asiat

Kesäkuu

- Oppivelvollisuuden laajentamisen tilannekatsaus
- Yhdessä mielessä -mielenterveysosaaminen paikalliseksi pääomaksi -hankkeen esittely (Verso)
- Perhekeskustoimintamallin (kansallisten linjausten) mukaiset alueiden perhekeskukset
- Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämien erityisavustusten käyttöehtojen muutos
- Varhaiskasvatuksen kehittämisen verkostokoordinaattorin toistaiseksi voimassa olevan tehtävän perustaminen seudullisen kehittämisen yksikköön -tilannekatsaus
- Tilannekatsaus koronavirustilanteesta
- Kehittämisyhmien ym. ryhmien kokouskuulumiset
- Tiedoksi saatettavat asiat

Heinäkuussa ohjausryhmä lomaili.

Elokuu

- Tilannekatsaus koronavirustilanteesta lukuvuoden alkaessa
- Tilannekatsaus oppivelvollisuuden laajentamisesta lukuvuoden alkaessa
- Opiskeluhuollon lakimuutokset lausuntokierroksella – ohjausryhmän yhteinen lausunto
- Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämien erityisavustusten muutoshakemukset ja projektikoordinaattoreiden työtilat ja -välineet

- Varhaiskasvatuksen kehittämisen verkostokoordinaattorin toistaiseksi voimassa olevan tehtävän perustaminen seudullisen kehittämisen yksikköön -tilannekatsaus
- Seudullisen yhteistoiminnan talouden osavuosikatsaus
- Sivistyspalvelujen seudullisen yhteistoiminnan vakiinnuttamisen valmistelun aloittaminen
- Kehittämisyhmien kokouskuulumiset
- Tiedoksi saatettavat asiat

Syyskuu

- Opiskeluhuollon palveluiden siirtyminen tulevien hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle
- Onks tää normaalia – nuorten verkkoauttamisen tilannekatsaus
- Perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittäminen vuosina 2021–2022, projektiryhmän jäsenen nimeäminen
- Seudullisen yhteistoiminnan talousarvio vuodelle 2022
- Tilannekatsaus koronavirustilanteesta
- Tilannekatsaus oppivelvollisuuden laajentamisesta
- Kehittämisyhmien ym. ryhmien kokouskuulumiset
- Tiedoksi saatettavat asiat

Lokakuu

- Opiskeluhuollon palveluiden siirtyminen tulevien hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle - tilannekatsaus (Mika Forsberg)
- Ajankohtaista alueellisesta hyte-työstä (Saila Juntunen)
- Oppika-kyselyn käynnistäminen Päijät-Hämeessä
- Pilottikoulujen valitseminen perusopetuksen sitouttavan koulu yhteistyön kehittämishankkeeseen
- Kevään 2021 yhteishaun sijoittumistiedot
- Tilannekatsaus oppivelvollisuuden laajentamisesta
- Tilannekatsaus koronavirustilanteesta
- Kehittämisyhmien ym. ryhmien kokouskuulumiset
- Tiedoksi saatettavat asiat

Marraskuu

- Syksyllä 2021 käynnistyneiden seudullisten kehittämishankkeiden esittelyt
- Opiskeluhuollon palveluiden siirtyminen tulevien hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle - tilannekatsaus (Mika Forsberg)
- Oppivelvollisuuden laajentaminen osana alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2022–2025
- Tilannekatsaus oppivelvollisuuden laajentamisesta, TUVA-koulutus
- Sote-yhteistyö osana kumppanuussuunnitelmaa
- Sivistyspalvelujen seudullisen yhteistoimintasopimuksen uusiminen vuosille 2022–2025
- Seudullisen sivistysjohtajien ohjausryhmän puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta vuodelle 2022
- Vuoden 2022 kokousaikatauluista päättäminen
- Tilannekatsaus koronavirustilanteesta
- Kehittämisyhmien kokouskuulumiset

Joulukuu

- Kuntien uusien sivistys- ja hyvinvointivalio- ja lautakuntien puheenjohtajien tapaaminen ja seudullisen kehittämistoiminnan esittely
- Onks tää normaalia – nuorten verkkoauttaminen, Chat-palvelun käyttäjien määrän lisääntyminen kolminkertaistuminen ja päivystäjien tarve ilta-ajoille

- Opiskeluhuollon palveluiden siirtyminen tulevien hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle - tilannekatsaus (Mika Forsberg)
- Tilannekatsaus oppivelvollisuuden laajentamisesta
- Tilannekatsaus koronavirustilanteesta
- Kehittämisryhmien kokouskuulumiset

OHJAUSRYHMÄN ALAINEN KEHITTÄMISVERKOSTO

VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMISRYHMÄ

Varhaiskasvatuspalvelujen seudullinen ryhmä on kokoontunut vuoden 2021 aikana 10 kertaa ja osallistujina on ollut varhaiskasvatuspalvelujen vastaavat Asikkalasta, Hartolasta, Heinolasta, Hollolasta, Iitistä, Kärkölästä, Lahdesta, Orimattilasta, Padasjoelta ja Sysmästä. Osallistuminen on ollut säännöllistä, vastuuhenkilöissä on ollut jonkun verran vaihtuvuutta.

Sivistystoimen ryhmän edustajana on toiminut Minna Säkkinen-Salminen Hollolasta ja sihteerinä elokuussa 2021 seudullisen kehittämisen yksikössä verkostokoordinaattorina aloittanut Kati Vähäkuopus.

Vuotta 2021 hallitsi edelleen koronapandemia, joka on vaikuttanut varhaiskasvatuksen järjestämiseen jo kevästä 2020 lähtien. Valtakunnallisten ohjeiden toteuttamisessa ja käytäntöjen muokkaamisessa poikkeusoloihin seutuverkosto on tarjonnut ison tuen.

Alkuvuodesta toteutettiin seudullinen varhaiskasvatuksen arviointi. Varhaiskasvatuksen seutuverkostossa aiheena on ollut myös varhaiskasvatuksen lainsäädäntöön sekä valtakunnalliseen kehitykseen liittyvien muutoksen vaikutusten arviointi ja on ollut hyödyllistä keskustella niistä seudullisesti. Kuntaliitto on koonnut valtakunnallisen varhaiskasvatusjohtajien verkoston ja myös sieltä tuleva keskustelu ja materiaali on ollut seutuverkoston käytössä.

Ajankohtaista oli varhaiskasvatuksen seudullisiin kehittämishankkeisiin liittyvä yhteistyö, jota on koordinoitu seutupalaverien yhteydessä. Syyskuussa 2021 päättyneen Hyvinvointia edistävät oppimisympäristöt NÄKYVÄKSI - kehittämishankkeen sekä samaan aikaan käynnistyneen, kahdeksan kunnan yhteisen KAIKKI MUKAAN! -Oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen Päijät-Hämeen kuntaverkostossa - kehittämistyön etenemistä on käsitelty osana ryhmän työskentelyä.

Muina asioina olemme tehneet yhteistyötä sekä keskustelleet ajankohtaisista varhaiskasvatukseen liittyvistä asioista ja käytännöistä eri kunnissa. Käsiteltyjä asioita ovat olleet esim. varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväkuva ja siihen liittyvä LAB-yhteistyö sekä lasten yleisimpiin tartuntatauteihin liittyvät ohjeistukset.

Seuturyhmän tapaamiset on myös jatkossa sovittu toteutettavaksi noin kerran kuussa ja kesäkuussa on perinteisesti toteutettu kuntavierailu. Tapaamiset on pidetty koronan takia etänä ja toiveissa on jatkossa päästä palaamaan normaalikäytäntöihin.

Hyvinvointia edistävät oppimisympäristöt NÄKYVÄKSI –kehittämishanke

Projektikoordinaattorina toimii Kati Vähäkuopus.

Hyvinvointia edistävät oppimisympäristöt NÄKYVÄKSI –kehittämishankkeessa on vuoden 2021 aikana viety varhaiskasvatuksen arkeen lasten hyvinvointia vahvistavaa positiivista pedagogiikkaa projektikoordinaattorin tekemien videoalustusten ja teemaan liittyvien kokeilujen avulla. Tehdyistä

kokeiluista on kerätty kokemuksia seudullisissa kehittämispäivissä, jotka on poikkeustilanteen vuoksi järjestetty etäyhteyden välityksellä kehittämissiltapäivinä. Opetushallitus myönsi avustuksen käytölle jatkoaikaa 31.1.2022 saakka poikkeustilanteen vuoksi, mutta syksylle 2021 suunniteltua projektikoordinaattorin jalkautumista yksiköihin ei voitu poikkeustilanteen vuoksi toteuttaa. Tästä syystä kehittämistyö päätettiin syyskuussa 2021. Kehittämistyön tuotoksena syntyi itsearvioinnin välineitä, videointiin perustuva työtapa henkilöstön oman toiminnan reflektoinnin tueksi, varhaiskasvatuksen hyvinvoinnin vahvistamisen vuosikello sekä hyvinvoinnin vahvistamisen materiaalipankki. Kaikki materiaalit löytyvät Peda.net:stä.

Kieliporeita eskarilaisille - kielisuihkutusten järjestäminen esiopetuksessa

Osa-aikaisena projektikoordinaattorina toimii Kati Vähäkuopus.

Kieliporeita eskarilaisille -kehittämishankkeen tavoitteena on vahvistaa monipuolisten kielivalintojen toteutumista perusopetuksessa. Hanke on viiden kunnan, Iitin, Kärkölan, Orimattilan, Padasjoen ja Sysmän yhteinen, Opetushallituksen rahoittama esiopetuksen kielisuihkutustoiminnan kehittämishanke. Hankkeessa luotiin viiden kunnan yhteinen kielisuihkutussuunnitelma ja materiaalipankki englannin kielen kielisuihkutukseen sekä järjestettiin henkilöstölle täydennyskoulutusta kielisuihkutustoiminnan toteuttamisen tueksi. Keväällä 2021 aikana järjestettiin syksyllä 2020 aloitetusta koulutuskokonaisuudesta yksi iltapäivän ja yksi koko päivän mittainen koulutus. Opetushallitus myönsi koronatilanteen vuoksi avustuksen käytölle jatkoaikaa 28.2.2022 saakka. Jatkoajan myötä syksyllä 2021 järjestettiin kolmen koulutusiltapäivän laajuinen lisäkoulutus. Lisäkoulutusten avulla saatiin laajennettua kielisuihkutuksen toteuttamiseen tarvittavaa osaamista ja tuettua kielisuihkutustoiminnan juurtumista osaksi arjen toimintaa.

KAIKKI MUKAANI! - Varhaiskasvatuksen oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen Päijät-Hämeen kunnissa

Projektikoordinaattoreina toimivat Heta Flyktman ja Laura Tarvonen.

Kehittämistyö toteutuu kahdeksan kunnan yhteistyössä, jossa mukana ovat Asikkala, Hartola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Padasjoki ja Sysmä. Hanketta rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö. Saatu avustus on 148 200 €. Hankkeen toteuttamisaika on 15.9.2021-31.12.2022.

Kehittämistyön tavoitteena on lisätä varhaiskasvatuksessa olevien lasten tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta vahvistamalla varhaiskasvatushenkilöstön osaamista, johdonmukaistamalla tuen jatkumoa sekä kehittämällä monialaista yhteistyötä, ja siten edistää lasten saaman tuen oikea-aikaisuutta. Kehittämistyön kohderyhmänä ovat hankekuntien koko varhaiskasvatus sekä varhaiskasvatuksen tuen asioissa työskentelevä moniammatillinen henkilöstö.

Vuonna 2021 on toteutettu hankkeen toimintasuunnitelman mukaisia toimenpiteitä. Hankkeelle on perustettu kehittäjäryhmä, jonka kokoonpano tukee monialaista ja eri hallintokuntien välistä yhteistyötä. Kehittämistyön toimenpiteiden suunnittelun tueksi toteutettiin loka-marraskuussa alkukartoituskysely, johon vastattiin varhaiskasvatyksiköittäin. Yhteistyötä hankekuntien kanssa on vahvistettu joulukuussa 2021 alkaneilla kuntatapaamisilla, jotka jatkuvat tammikuussa 2022. Lisäksi projektikoordinaattorit ovat luoneet verkostoja Päijät-Hämeen seudun varhaiskasvatuksen yhteistyötahoihin ja käynnistäneet valtakunnallisen Varhaiskasvatuksen oppimisen tuen ja inklusion -koordinaattoriverkoston toiminnan, johon osallistuu myös OKM:n ja OPH:n edustajia.

ESI- JA PERUSOPETUKSEN SEUDULLINEN KEHITTÄMISTOIMINTA

Seudulliset esi- ja perusopetuksen kehittämishankkeet

Tutoropettajatoiminnan vakiinnuttaminen Päijät-Hämeen alueelle -kehittämishanke

OPH:n rahoittaman kehittämishankkeen projektiryhmänä toimii seudullinen tutorverkosto ja projektikoordinaattorina Johanna Kivekäs sekä Hanna-Maria Partanen. OPH:n myöntämä avustus hankkeelle on 191 900 euroa. Hankkeen toteutusaika on 12.4.2019–31.1.2022.

Seudullisen tutoropettajatoiminnan tarkoituksena on mahdollistaa kaikkien kuntien ja koulujen tasa-arvoinen kehittyminen sekä yhteistoiminnan voimistaminen ja vakiinnuttaminen. Tavoitteena on myös hyvien toimintamallien ja työtapojen levittäminen sekä luontevan ja tiiviin vuorovaikutuksen ylläpitäminen verkostorakenteessa.

Kehittämishankkeessa toteutettiin vuoden 2021 aikana laaja-alaisen osaamisen edistämistä kehittämisryhmän Teamsin välityksellä pidettyjen työpajojen sekä kokousten lisäksi seudun tutoreille avointen tutortreffien muodossa. Teamsin kautta järjestetyt Tutortreffit sisälsivät monipuolisesti ja tarvelähtöisesti kohdennettua sisältöä. Näitä olivat mm. Erätauco-keskustelu, arviointi, laaja-alaiset hyvinvointitaidot, pedagoginen tuki, uutta luova oppiminen ja laaja-alainen osaaminen. Päijät-Hämeen laaja-alaisen osaamisen edistämispaketti sai pelillisten kokonaisuuksien rinnalle osaamismerkistön, jonka suunnittelu, luominen, toteutus ja pilotointi kunnissa olivat toimintavuoden keskiössä.

Kehittämishankkeessa tuotettiin ja viimeisteltiin Seitsemän sisaruksen -sivusto, joka kokoaa yhteen laaja-alaisen osaamisen pelilliset kokonaisuudet, Päijät-Hämeen laaja-alaisen osaamisen osaamismerkistön sekä materiaalipankin. Sivusto palkittiin Kuntatyö2030-gaalassa (7.12.2021) yhtenä innostavana kehittämistekona Opetuksen ja kasvatuksen kategoriassa.

Päijät-Hämeen tutoropettajaverkoston sivusto: <https://peda.net/alueet/pajathame/tka>

Sitouttava koulu yhteistyö -kehittämishanke

OKM:n rahoittaman kehittämishankkeen projektikoordinaattoreina toimivat Terhi Hildén, Minna Koskelainen ja Heli Pätiälä. OKM:n myöntämä avustus hankkeelle on 243 200 euroa. Hankkeen kohderyhmänä ovat peruskoulun 5–9. vuosiluokkien oppilaat, henkilöstö ja huoltajat. Hankkeelle myönnettiin vuosille 2022–2023 lisärahoitusta 156 000 €. Hankkeen toteutusaika on 15.9.2021 - 31.12.2023.

Sitouttavan koulu yhteistyön tavoitteena on luoda kansallinen malli, jolla ennaltaehkäistään ja vähennetään koulupoissaoloja sekä tuetaan oppilaiden kiinnittymistä kouluun. Mallia kehitetään alueellisten pilottikokeiluiden sekä Karvin toteuttaman kehittävän arviointitutkimuksen tuella.

Päijät-Hämeen hankkeen päätavoitteet ovat:

- Kehitetään yhteinen poissaoloihin puuttumisen malli (sis. ennaltaehkäisy, seurannan ja puuttumisen tasot).
- Tuetaan koulu yhteistyön kiinnittymistä vahvistamalla osallisuuden kokemuksia.
- Kehitetään yhteisöllistä ja myönteistä koulun toimintakulttuuria esimerkiksi tukemalla oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Seudullisessa kehittämistyössä ovat mukana kaikki Päijät-Hämeen kunnat. Kehittämistyötä ohjaavat seudullinen monialainen kehittämisryhmä sekä sivistys- ja hyvinvointijohtajista koostuva

ohjausryhmä. Syksyn 2021 aikana valittiin kuusi pilottikoulua, joiden kanssa alettiin suunnitella yhteistä kehittämistyötä. Pilottikoulut ovat: Kailaan koulu (Heinola), Jokivarren koulu (Orimattila), Sysmän yhtenäiskoulu (Sysmä), Ahtialan peruskoulu, Kärpäsen koulu, Nivelvaihe Rakokiven peruskoulusta Kukkasen peruskouluun (Lahti).

Perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittämishanke

Projektikoordinaattorina toimii Susanna Kosonen.

Oppilaanohjauksen kehittäminen -hanke on Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) rahoittama. OKM on myöntänyt hankkeelle avustusta 100 000 €. Hanke käynnistyi elokuussa 2021 ja päättyi 31.12.2022.

Hankkeessa kehittämisryhmänä toimii seudullinen 11 opinto-ohjaajan ryhmä. Kehittämistyön tavoitteena on edistää 10 seutukunnan opinto-ohjauksen laatua, yhtenäistää käytänteitä ja vahvistaa ohjaustyön ammattitaitoa.

Oppilaanohjauksen kehittäminen -hankkeessa edistetään seudullisesti muun muassa maahanmuuttajataustaisten oppilaanohjausta, selkokielysyyttä, kodin ja koulun yhteistyötä, sukukupuolisegregaation purkua ja toiselle asteelle ohjauksen osaamista. Lisäksi hankkeessa tuotetaan päivitetty Päijät-Hämeen seudun oppilaanohjauksen strategia ja kehitetään tarpeiden mukaan toiselleasteelle.fi -opasta.

Hankkeessa tehdään aktiivisesti kehittämistavoitteiden mukaista yhteistyötä Päijät-Hämeen seudullisissa opetuksen ja ohjauksen verkostoissa sekä valtakunnallisissa oppilaanohjauksen kehittämisen verkostoissa. Tiedottamista ja viestintää oppilaanohjauksen ajankohtaisista asioista tehdään monikanavaisesti.

Syksyllä 2021 hanke käynnistyi opinto-ohjaajista koostuvan kehittämisryhmän järjestäytymisellä sekä kuntien opinto-ohjauksen tilannetta kartoittavalla alkukartoituksella. Alkukartoituksen tuloksena tärkeimmäksi kehittämiskohteeksi seudullisesti koettiin tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen kehittäminen. Tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen liittyen syksyn aikana jaettiin osaamista, tehtiin selvityksiä epäselviin lain kohtiin liittyen, koottiin yhteisiä tukimateriaaleja ja tiedotettiin OKM:n ja OPH:n järjestämistä tehostetun oppilaanohjauksen tilaisuuksista. Joulukuussa 2021 pidettiin kaikille Päijät-Hämeen kouluille avoin yhteinen tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen koulutustilaisuus.

Kevät 2022 lähti hankkeessa liikkeelle opojen sukupuolisegregaation purkamisen työpajalla ja mukaan kutsuttiin myös koulujen muuta henkilöstöä ”koko koulu ohjaa” -hengen mukaisesti. Keväällä 2022 hanke tuottaa Päijät-Hämeen seudullisen TUVA-oppaan ohjaushenkilöstölle, huoltajille ja oppilaille. Lisäksi TUVAn koulutuksenjärjestäjien kanssa yhteistyössä järjestetään avoin infotilaisuus.

Hankkeen aikana tuotetaan Päijät-Hämeen seudun opinto-ohjaajille ja kaikille koulujen ammattilaisille ohjausosaamista tukevia koulutuksia ja edistetään yhteistä ymmärrystä siitä, mitä ”koko koulu ohjaa” -ajatus käytännössä on eri ammattilaisten rooleissa katsottuna.

Oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen esi- ja perusopetuksessa -kehittämishanke

Projektikoordinaattorina toimii Piritta Kotonen.

Oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen esi- ja perusopetuksessa -kehittämishankkeen tarkoituksena on kehittää moniammatillisen yhteistyön yhdyspinnoilla tapahtuvaa asiakastyötä,

henkilöstön osaamista ja konsultoivaa työmallia vaikeasti vammaisille autismikirjon oppilaille ja vammaisille, joilla on psykososiaalisen tuen tarvetta. Hankkeen tavoitteena on selkeyttää kohderyhmän kanssa toimivien ammattilaisten rooleja ja muodostaa lasten yksilöllistä oppimista tukevia pedagogisia käytänteitä.

Kehittämistyötä on edistetty erityisesti osaamisen vahvistamisen, yhdyspintayhteistyön ja nivelvaihemallin tavoitteiden mukaan. Kehittämissyöryhmän työskentely on sujunut laadukkaasti ja se on tukenut kehittämistyötä. Kehittämissyö on edistynyt tavoitteiden mukaisesti. Osa tavoitteista on laajentunut tarveperustaisesti ja osa täsmennytyt kehittämistyön varrella.

Koulutukset ovat käynnistyneet syksyn aikana suunnitellusti ja vuoden lopussa sovittiin ja aikataulutettiin kevään 2022 isot koulutukset.

Kuntaan sijoitettujen lasten koulun aloituksen toimintamalli ja lomake ovat edistyneet aikataulussa ja ovat viimeistelyä vaille valmiit. Kehittämissyöryhmä on osallistunut kehittämistyöhön aktiivisesti. Kuntaan sijoitettujen lasten koulun aloituksen toimintamalli ja lomake ovat olleet kommenttikierroksella. Tavoite on laajentunut koskemaan myös muita, kuin tuentarpeisia sijoitettuja lapsia.

Nivelvaihemallia työstettiin varhaiskasvatuksen erityisopettajien työpajassa ja koottiin tietoa yhteen. Vuosikelloa ja laatutoimenpiteitä on hahmoteltu ja projektiryhmä on osallistunut kehittämistyöhön elokuun tapaamisessa. Työtä jatketaan vielä vammaispalveluiden ja Vet-opettajien yhteistapaamisella keväällä 2022. Nivelmallin seudullinen aihio on ollut vuoden lopussa kommenttikierroksella kehittämisyöryhmässä.

Syksyn kehittämistoimintaa ja aikataulutusta täsmennettiin vastaamaan henkilöstötilannetta (koordinaattorin vaihtuminen). Vuoden lopussa toinen koordinaattori vaihtoi toisiin tehtäviin ja hanketta vetää nyt yksi kokoaikainen projektikoordinaattori tukena osa-aikainen koordinaattori. Vuoden aikana viestintää toteutettiin kuukausikoostein sovitusti.

OOOT-KEHITTÄMISRYHMÄ

Oppilas- ja opiskelijahuollon ja oppimisen tuen kehittämisyöryhmä

Ari Ollikainen, Jari von Becker, sivistysjohtaja, Iitti
 Päivi Salonen, vastuulääkäri, Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayöryhmä
 Tiina Enqvist, opinto-ohjaaja, apulaisrehtori, Heinola
 Mari Salminen, erityisopettaja, apulaisrehtori, Sysmä
 Niina Viholainen, tulosityksikköpäällikkö, Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayöryhmä
 Tiina Muukka, opiskelijapalvelujohtaja, Koulutuskeskus Salpaus
 Anna Perikangas-Muukka, vastaava kuraattori, Asikkala
 Hanna Rapatti pj /Minna Tsutsunen, rehtori, Hollola
 Piia Uotinen/ Arttu Piispanen/Jarno Ovaska, opetuspäällikkö, Orimattila
 Susanna Markkanen, erityisopettaja, Kärkölä
 Tiina Itävuori, opinto-ohjaaja, apulaisjohtaja, Hartola
 Simo Sinervo, ohjausryöryhmän edustaja, Sysmä
 Kati Saarinen/ Asta Järvinen, opinto-ohjaaja, Padasjoki
 Anne Lindholm, rehtori, sairaalaopetus, VIP-verkosto
 Minna Halme, aluekoordinaattori, Piia Larinen, varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö, Lahti
 Elna Vesterinen, Lape/PHHYKY
 Johanna Saastamoinen, opetuksen palvelupäällikkö, Kirsikka Saresma, vastaava rehtori, Lahti
 Eija Kinnunen, opiskeluöryhmän palvelupäällikkö, Lahti, pj 8.4. alkaen

Työryöryhmä kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa. Työryöryhmän aiheina kuluvana vuonna olivat

- Oppivelvollisuuden laajeneminen opiskeluöryhmän näkökulmasta

- Vaativan erityisen tuen konsultaatiomalli Päijät-Hämeeseen osana VIP-verkoston toimintaa
- VIP-verkoston toiminnan esittely
- Vaativan erityisen tuen kehittämistoiminnan esittely, vierailijoina projektikoordinaattorit Liisa Kumpulainen ja Outi Karvinen
- Onks tää normaalia -chat-palvelun tulosten käsittely
- Yhdessä mielessä -hankkeen esittely, vieraana projektikoordinaattori Heli Kuitunen
- Sitouttava koulu yhteisötyö-hankkeen esittely, vieraina projektikoordinaattorit Heli Pätiälä, Minna Koskelainen ja Terhi Hilden
- Sote-uudistuksen vaikutus opiskeluhooltoon, psykologien ja kuraattoreiden siirtyminen hyvinvointialueelle, valmistelun organisointi, vieraina sote-valmistelija Mika Forsberg ja kehittämisspäällikkö Anjariitta Carlson
- Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma: vastaaminen OOOT-ryhmälle tulleeeseen kyselyyn ja tavoitteiden työstäminen työpajassa, vieraana projektikoordinaattori Hanna Ruokamo
- Opiskeluhooltoon liittyvä koronaohjeistus
- Ehkäisevä työ koulussa: suojaavat tekijät, riskitekijät, vieraana projektikoordinaattori Anne-Marie Haavisto
- Päihteiden käyttöön puuttumisen mallit, vieraana ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattori Marja Mikola.

Työryhmän puheenjohtajuus vaihtui kesken kauden Hanna Rapatin jäädessä virkavapaalle. Jäsenistössä oli muutoinkin jonkin verran vaihtuvuutta. Työskentelyyn osallistuttiin erittäin aktiivisesti. Kuntien materiaaleja on jaettu kaikkien käyttöön, myös Teams-alustalla ja kokouksetkin ovat toteutuneet Teamsin välityksellä.

Työryhmän puheenjohtajaksi valittiin 17.12.2021 kokouksessa Anna Perikangas-Muukka. Samalla päätettiin, että työryhmä keskittyy jatkossa opiskeluhoollon osalta kehittämään yhtenäisiä toimintamalleja yhteisölliseen opiskeluhooltoon. Päihteisiin puuttumisen mallit eri kouluasteilla jaettiin jo kaikkien hyödynnettäviksi ja valmisteilla on alueen yhtenäinen poissaoloihin puuttumisen malli osana sitouttava koulu yhteisötyö -hanketta. Kun opiskeluhoollon palvelut jatkossa toimivat alueellisesti, on tarkoituksenmukaista pyrkiä mahdollisimman yhtenäisiin käytäntöihin myös yhteisöllisessä opiskeluhoollossa.

OPS-KEHITTÄMISRYHMÄ

Opetussuunnitelmauudistuksen toteuttamiseen ja seurantaan perustettu ryhmä

Ryhmässä on ollut edustaja kaikista Päijät-Hämeen kunnista. Puheenjohtajana toimi kevätkauden Suvi Niemeläinen ja varapuheenjohtajana Anssi Vidman. Syyslukukauden puheenjohtajana toimi Petra Larvus ja varapuheenjohtajana Anssi Vidman. Sihteerin tehtävä on ollut kiertävä.

Ryhmä kokoontui toimintavuoden aikana kahdeksan kertaa. Kaikki kokoontumiset toteutettiin etäyhteyksin koronatilanteesta johtuen.

Ryhmän jäsenet:

Suvi Niemeläinen, Asikkala, (puheenjohtaja kevät 2021)

Petri Haapanen, Asikkala (syksy 2021)

Tiina Kotila-Paaso, ohjausryhmän edustaja Hartola

Maarit Oksanen, Hartola

Jarkko Granqvist, Heinola

Anssi Vidman ja Pekka Toikkanen, Hollola

Tommi Nikka, Iitti (syksy 2021)

Petri Käkönen, Kärkölä

Johanna Saastamoinen, Lahti

Petra Larvus, Lahti (puheenjohtaja syksy 2021)
 Arttu Piispanen / Antti Ketonen / Jarno Ovaska, Orimattila
 Kari Miettinen ja Johanna Virtanen, Padasjoki
 Merja Jokinen, Sysmä
 Johanna Kivekäs, seudullinen kehittäminen, tutoropettajatoiminta (kevät 2021)
 Anjariitta Carlson ja Raisa Kujala, seudullinen kehittäminen

Seudun hankkeiden ohjaustyö

A1-kielen varhentamiseen liittyvä opettajien täydennyskoulutus – I can!

Opetushallitus jatkoi I can! -hankkeen saaman valtionavustuksen käyttöaikaa koronaviruksesta johtuen automaattisesti 30.6.2021 saakka. Päätettiin, että I can! –hankkeessa mukana olleita opettajia jatkokoulutetaan tarpeen mukaan.

Hankkeen puitteissa järjestettiin etäyhteyksin 15.4. koulutuspäivä, joka piti sisällään materiaalien valmistusta, leikkejä, lukemaan opettamista ja opettajan oman kielitaidon kertausta. Hankkeesta oli mahdollista maksaa kunnille opettajien sijaiskulut.

Kielten vertaisopettajatoiminnan kehittäminen - Kielitietoinen ja -taitoinen Päijät-Häme

Opetushallitus jatkoi Kielitietoinen- ja taitoinen Päijät-Häme –hankkeen saaman valtionavustuksen käyttöaikaa koronaviruksesta johtuen automaattisesti 30.6.2021 saakka. Hankkeen puitteissa on toteutettu koko seudun käytössä oleva materiaalipankki Peda.net -ympäristöön <https://peda.net/alueet/pajathame/vvkl>.

Hankkeessa koulutetuille kielten vertaisopettajille järjestettiin kolme koulutuskokonaisuutta kevätlukukaudella 2021. Osallistujien sijaiskustannukset oli mahdollista korvata hankkeelta.
 2 t varhennetun englannin arviointi (25.3.)
 3 t varhennetun englannin opetusmateriaalin valmistus, Leena Aaltonen (7.4.)
 2 pv vertaiskouluttajataidot, kouluttaja Martti Hellström (13.4. ja 22.4.)

Kielitietoinen ja -taitoinen Päijät-Häme –hankkeen kielten vertaiskouluttajat ovat nostaneet keskusteluun toiminnan resursoinnin kunnissa. Päijät-Hämeen sivistysjohtajat ovat päättäneet, että kunnat sopivat korvauksensa itse. Keskustelua on käyty myös A1-englannin arvioinnista.

Kieliporeita eskarilaisille

Opetushallitus jatkoi Kieliporeita eskarilaisille -kehittämishankkeen saaman valtionavustuksen käyttöaikaa koronaviruksesta johtuen automaattisesti 28.2.2022 saakka.

Joulukuussa 2021 järjestetyssä päätöstilaisuudessa kerättiin kokemuksia ja hyviä käytänteitä yhteisesti jaettavaksi. Loppuvuodesta 2021 tehtiin uusi arviointikysely, jolla selvitettiin mm. millaisia kokemuksia kielisuihkutuksesta on saatu, ja miten henkilöstön käsitykset kielisuihkutuksesta ovat muuttuneet hankkeen aikana.

Valtion erityisavustus perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittämiseen vuosille 2021–2022

Päijät-Hämeen seudun kunnat hakivat avustusta yhdessä. OKM on 17.3.21 myöntänyt erityisavustuksen Päijät-Hämeen kunnille perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittämiseen vuosille 2021–2022.

Valtion erityisavustus perusopetuksen sitouttavan koulu yhteistyön (SKY) pilotointiin vuosille 2021–2023

OKM myönsi erityisavustuksen Päijät-Hämeen kunnille SKY-hankkeelle, jossa kehitetään yhteinen poissaoloihin puuttumisen malli (sis. ennaltaehkäisy, seurannan ja puuttumisen tasot), tuetaan koulu yhteisöön kiinnittymistä vahvistamalla osallisuuden kokemuksia sekä kehitetään yhteisöllistä ja myönteistä koulun toimintakulttuuria esimerkiksi tukemalla oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Hankkeeseen voi tutustua Peda.net:ssä, <https://peda.net/alueet/paijathame/perusopetuksen-sitouttava-koulu yhteistyö>.

Huomioita toimintavuodesta

Ryhmä on toiminut foorumina ajatusten vaihdolle kuntien toimintatavoista sekä korona-aikana vertaistukena kunnalta toiselle. Syksyllä ryhmässä nostettiin esille myös kehittämisryhmän tavoitteiden kirkastaminen sekä uusien jäsenten perehdyttäminen toiminnan tavoitteisiin.

Toimintavuoden keskeisenä teemana ja keskustelun aiheena on ollut koronapandemiasta aiheutuneet vaikutukset niin oppilaiden, opettajien, rehtoreiden kuin hallinnonkin työntekijöiden jaksamiseen ja hyvinvointiin. Työryhmässä on jaettu hyviä käytänteitä ja malleja toimiin, joilla tuetaan oppimista ja hyvinvointia. Etäopetus- ja hybridityöskentely, koronarajoitukset ja ohjeistukset ovat olleet tapaamisissa esillä.

Vuoden 2021 aikana Päijät-Hämeen seudulliselle OPS-kehittämisryhmälle perustettiin yhteinen Teams-ryhmä, jonka tavoitteena on edistää ja syventää yhteistyötä.

Vuoden 2021 aikana otettiin seudullisessa OPS-kehittämisryhmässä käyttöön dialoginen osuus, jonka tavoitteena on keskustella kehittämisryhmän kiinnostuksen mukaan ennalta sovitusta aiheista. Tällaisia aiheita vuonna 2021 olivat mm. A1-kielen arviointi, oppilaanohjauksen kehittäminen, laaja-alaisen osaamisen osaamismerkki, Sitouttavan koulu yhteistyön hanke sekä opetushenkilöstön täydennyskoulutukset.

TVT-KEHITTÄMISRYHMÄ

Perusopetuksen tieto- ja viestintätekniikan kehittämisryhmä

Perusopetuksen seudullinen TVT-kehittämisryhmä on sivistystoimenjohtajien ohjausryhmän alaisuudessa toimiva asiantuntijaryhmä, johon on valittu edustaja jokaisesta yhteistoimintakunnasta. Toimintakauden 2021 aikana ryhmän toimintaan osallistuivat: Asikkala: **Ismo Kotilainen**, Hartola: **Maarit Oksanen**, Heinola: **Tapio Karvo** (10/2021 saakka), **Jani Alatalo** (11/2021 lähtien), Hollola: **Jorma Kainulainen**, Iitti: **Antti Halme** (2/2021 lähtien), Kärkölä: **Anne Kekki**, Lahti: **Juha Patrakka**, **Lassi Kilponen** (ohjausryhmän edustaja) ja **Mira Mämmi**, Orimattila: **Eija Seunala**, Padasjoki: **Mika Haataja** (5/2021 saakka), **Juulia Järvelin** (8/2021 lähtien), Sysmä: **Janne Jokinen**, lisäksi sivistyspalveluiden seudullinen kehittäminen: **Johanna Kivekäs** (5/2021 saakka), **Hanna-Maria Partanen** (2/2021 lähtien), **Anjariitta Carlson** ja **Raisa Kujala**.

TVT-kehittämisryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana yhteensä kymmenen kertaa. Kaikki kokoukset pidettiin Teams-kokouksina. Eija Seunala toimi TVT-kehittäjäryhmän puheenjohtajana elokuuhun 2021 kokoukseen asti, jonka jälkeen puheenjohtajaksi valittiin Maarit Oksanen ja varapuheenjohtajaksi Eija Seunala. Elokuun kokouksessa ehdotettiin, että aikaisempi puheenjohtaja olisi seuraavan lukuvuoden varapuheenjohtaja, jotta tiedon vaihto olisi sujuvampaa. Jokaisesta kokouksesta on laadittu muistiot ja ne ovat luettavissa seudullisen TVT-kehittämisryhmän Teamsissa.

Toimintakauden 2021 aikana saavutetut tavoitteet ja tärkeimmät aikaansaannokset:

- TVT-kehittämisryhmä käytti yhteisenä työskentelyalustana Teamsia. Teamsia käytettiin viestintään sekä yhteisten materiaalien koontiin.
- Kuntien kuulumiset eli käytännöt ja kokemukset TVT-asioissa olivat isossa osassa kokouksia. Kuulumiset ja niiden myötä nousseet keskustelut koettiin tärkeiksi ja hyödyllisiksi seudullisessa verkostoyhteistyössä.
- Seurattiin aktiivisesti DigiOne –palvelualustan kehitystyötä, jossa Lahden kaupunki on mukana yhtenä kumppanina.
- Tuettiin ja vahvistettiin Digiryhmien työtä ja sen käynnistymistä kunnissa.
  - o Digityöryhmän kerää tietoa, suorittaa suunnitelman mukaisia käytännön toimia ja raportoi etenemisestä TVT-kehittämisryhmälle.
  - o Digityöryhmän toiminnan tueksi kartoitettiin valtakunnallisesta TVT-verkostosta hyväksi todettuja malleja, kuten vastuumatriisi. Vastuumatriisi tukee toimintaa yleisesti, mutta edesauttaa myös TVT-strategiatyön jalkauttamista ja arviointia infran, osaamisen, sisältöjen ja palvelun osalta.
  - o Digityöryhmillä oli mahdollisuus osallistua seudulliseen strategiatyöhön ja seurata sen etenemistä TVT-kehittämisryhmän edustajan johdolla.
- Digitaaliset suuntaviivat - TVT-strategia Päijät-Hämeessä kehittämishankkeen rekrytoinnin viimeistely ja suunnitelman mukainen toiminnan käynnistäminen tammikuusta alkaen.
  - o Kehittämishankkeen toteutusaika 31.7.2022 saakka.
  - o Kehittämishankkeen projektiryhmänä toimii seudullinen TVT-kehittämisryhmä yhdessä projektikoordinaattorin kanssa.
    - TVT-kehittämisryhmän sisällä toimivat pienryhmät tukevat omalta osaltaan tulevan koordinaattorin toiminta.
  - o Kehittämishankkeessa työstettiin kuukausittaisissa kokouksissa kehittämisryhmän luoman hankesuunnitelman mukaisesti strategian eri osa-alueita sekä huomioitiin myös vuoden 2021 toimintasuunnitelma.
    - Strategiatyössä seurattiin ja huomioitiin OPH:n julkaisuja:
      - Uudet lukutaidot
      - Digitalisaation yhteinen suunta
      - Pedagogisesti laadukas oppimisympäristö
    - VOOR-palveluiden (Vopeka, Opeka, Oppika, Ropeka) käyttöönotto TVT-osaamisen kartoittamiseen seudullisen kyselytyökalun avulla (maalis-toukokuu).
      - Koulutustarjonnan suunnittelu kyselyn tulosten pohjalta kuntakohtaisesti ja seudullisesti.
      - Vallitsevan koronatilanteen vuoksi seudullisia tapaamisia ei toteutettu ja TVT-kehittämisryhmä arvioi, ettei verkkokoulutuksille ollut suurta kysyntää. Valtakunnallisista TVT-koulutuksista koottiin sähköinen kalenteri, josta kunnat pystyivät poimimaan koulutuksia resurssit huomioiden tarvelähtöisesti.
    - Digi-oppimateriaalien käyttöön kannustaminen seudullisesti tapahtui Teams-ryhmään tuodun vinkkipankin avulla.
    - Päijät-Hämeen kuntien TVT-yhteistyön laajentaminen myös muihin kuntiin tapahtui liittymällä valtakunnalliseen Digikilta-kumppaniverkostoon (joulukuu).
    - Seudullisen osaamismerkkijärjestelmän käynnistymisen ja laajentumisen tukeminen toteutui Open Badge Factory -palvelun hankinnalla sekä

ARVO-KEHITTÄMISRYHMÄ

ARVO-ryhmän kokoonpano vuoden 2021 lopussa

Sari Puputti Asikkala, **Tiina Kotila-Paaso** Hartola, **Jani Alatalo** Heinola (puheenjohtaja), **Sanna Plit-Rehula** ja **Kirsi Hokkanen** Hollola, **Jari von Becker** Iitti, **Petri Kutinlahti** Kärkölä, **Tuula Herkepeus**, **Maarit Raitala**, **Kaisa Tukia** ja **Markku Karjalainen** Lahti, **Jarno Ovaska** ja **Pekka Törrönen** Orimattila, **Kari Miettinen** ja **Minna Myllykangas** Padasjoki, **Tuula Vuorinen** Sysmä, **Anjarlitta Carlson** ja **Raisa Kujala** seudullinen kehittäminen (sihteeri).

Päijät-Hämeen seudullinen arvioinnin kehittämisryhmä eli ARVO-ryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana kahdeksan kertaa. Kehittämisryhmän puheenjohtajana toimi Jani Alatalo Heinolasta, varapuheenjohtajana Kari Miettinen Padasjoelta ja sihteerinä Raisa Kujala seudullisesta kehittämisestä. Koronatilanteesta johtuen kaikki kokoontumiset pidettiin Teamsissa ja muutoinkin teknisesti toiminta siirtyi Peda.net:stä Teamsiin.

Varhaiskasvatuksen seudullinen arviointi toteutettiin 25.1.–7.2.2021. Kunta- ja yksikkökohtaiset tulokset toimitettiin kuntiin. Aikaisemman kyselyn perusteella valittujen parantamisalueiden tulokset olivat kehittyneet parempaan suuntaan. Parantamisalueeksi oli nostettu muun muassa osallisuudentunteen vahvistaminen. Myös henkilöstön osalta parantamisalueiksi nostettujen asioiden tulokset ovat jonkin verran parantuneet kahden vuoden aikana. Huoltajien esiin nostamat vahvuudet ovat edellisen kyselyn tapaan varhaiskasvatuspaikassa saatu hyvä hoito, turvallinen ja välittävä ilmapiiri, lapsia koskevan keskustelun luottamuksellisuus henkilöstön kanssa sekä lapsien mahdollisuus saada tukea kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen. Yhteisiksi parantamisalueiksi valittiin osallisuuden tunteen vahvistaminen kaikissa vastaajaryhmissä sekä tieto- ja viestintäteknologian vahvempi hyödyntäminen.

Jatkossa varhaiskasvatuksen kyselyä valmisteltaessa varhaiskasvatusjohtajat otetaan tiiviimmin mukaan kyselyn toteuttamiseen ja tulosten analysointiin. Varhaiskasvatuksen osuutta ARVO:ssa on tarkoitus vahvistaa. Varhaiskasvatusjohtajat käyvät asiaa läpi ja nimeävät ryhmään kaksi edustajaa.

ARVO-ryhmässä on jo aikaisemmin nostettu esille arviointikyselyistä nousseiden kehittämiskohteiden edistämisen seuranta. Arvioinneilla on merkitystä vain, jos tulokset johtavat konkreettiseen kehittämiseen ja Arvo-ryhmä voi aktiivisella kohteiden esillä pitämällä edistää kehittämistyötä. ARVO:n vuosikelloon lisättiin syksyille, miten kehittämistä edistetään ja keväällä seurata, miten siinä on edistytty. Tärkeänä nähtiin, että ARVO:n edustaja on tietoinen oman kuntansa etenemisestä niin varhaiskasvatuksen kuin perusopetuksen osalta. Toimintakauden aikana ARVO:ssa käytiin kuntakohtaisesti läpi, miten kunnissa on edistetty opetushenkilöstön työhyvinvoinnin parantamisen toimia. Erillistä työhyvinvointikyselyä ei järjestetty. Varhaiskasvatuksen parantamisalueista ei käyty ARVO:ssa arviointia.

ARVO:ssa jo aikaisemmin työstelyn yhteisen lukuvuosisuunnitelman rungon parannetusta versiosta käytiin syksyn alkaessa kuntakohtaisen kuulumiset. Lahtea lukuun ottamatta kunnat käyttävät yhteistä pohjaa. Hyvänä nähtiin, että suunnitelma on yhteinen ja suunnitelmassa jokainen koulu ottaa kantaa, miten omalta osaltaan edistää strategisia tavoitteita. Lahti on mukana DigiOne-kokeilussa ja ei siksi käytä yhteistä pohjaa.

Toimintakaudelle kehittämiskohteina mainitulle auditoinnille ei tehty mitään koronatilanteen vallitessa edelleen. Oppivelvollisuuden laajentamisesta sivistysjohtajien toimeksiannosta käytiin kaikissa seudullisissa kehittämisryhmissä keskustelu, mikä on kehittämisryhmän osuus asiassa. Oppivelvollisuuden laajentamisesta ARVO:ssa käytiin keskustelu ja asiaan palataan tarvittaessa sivistysjohtajien toimeksiannosta.

Toimintakaudella aloitettiin perusopetuksen seudullisen kyselyn valmistelu keväälle 2022. Pienempi työryhmä kävi läpi kysymykset ja kysely päätettiin seurannan mahdollistamiseksi pitää mahdollisimman pitkälti entisen kaltaisena. Kyselystä jätettiin pois kaksivuotisessa esiopetuskokeilussa olevat.

Aikaisemmalla toimintakaudella on ollut tavoitteena käynnistää Päijät-Hämeen perusopetuksen rehtoreiden yhteistä foorumia. Koronatilanteen edelleen vallitessa toimintaa ei vielä aloiteta, koska lähitapaamiset eivät ole mahdollisia. Toiminnan alkuvaiheessa lähitapaamiset nähtiin arvokkaana.

TALOUSVASTAAVIEN KEHITTÄMISRYHMÄ

Talousvastaavien kehittämisryhmän muodostivat **Aija Viikilä** Asikkala, **Tiina Kotila-Paaso** Hartola, **Pia Helander / Liisa Nykter / Riina Voutilainen** Heinola, **Mervi Pajula-Matiskainen / Assi Rask** Hollola, **Jari von Becker** litti, **Petri Käkönen** Kärkölä, **Orvokki Ihalainen** Lahti, **Pia Oksanen / Heli Janhunen** Orimattila, **Jouni Häkkinen** (pj) Padasjoki, **Tuula Mäkinen / Tuula Vuorinen / Simo Sinervo** Sysmä ja **Anjariitta Carlson / Raisa Kujala** ohjausryhmän edustaja.

Ryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa ja käsitteli seuraavia asioita:

- koulukuljetuksia koskevien ohjeiden ja periaatteiden päivittäminen
- kustannustietojen lähetys Valtionkonttorille Aura-käsikirjan mukaisesti jatkossa
- oppivelvollisuuden laajentamisen vaikutus ja muita huomioita talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman laadintaan
- valtionavustukset ja hankerahoitus
- päivitysten siirtäminen koulukuljetusta koskevat ohjeet ja periaatteet -asiakirjaan ja uuteen lomakepohjaan
- puheenjohtajan valinta vuodelle 2022.

TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN KEHITTÄMISRYHMÄ

Ryhmän jäsenet

Hepo-oja Pirjo, hyvinvointijohtaja, Heinolan kaupunki
 Kujala Raisa, sivistyspalveluiden seudullinen kehittäminen, sihteeri
 Leivo Jukka, rehtori, Suomen urheiluopisto
 Moisala Markku, rehtori, Lahden yhteiskoulu, puheenjohtaja
 Saarelainen Päivi, rehtori, Koulutuskeskus Salpaus
 Strömmer Kim, hyvinvointijohtaja, Hollolan kunta
 Turunen Heikki, lukiojohtaja, Lahden kaupunki

Kokoukset

Kehittämisryhmä kokoontui viisi kertaa: 27.1., 15.3., 11.5., 25.8.2021 ja 10.1.2022. Viimeinen toimintakauden kokous jouduttiin siirtämään marraskuulta alkaneelle vuodelle aikataulusyistä. Kuluneena vuonna kehittämisryhmän työn tukena toimi edelleen kaksi kehittämisryhmää: ohjauksen ja lukion kehittämisryhmät.

Ohjauksen kehittämisryhmä muodostui toisen asteen ja perusopetuksen opinto- ja oppilaanohjaajista. Ohjauksen kehittämisryhmän puheenjohtajana toimi Päivi Mäkitalo. Lukion kehittämisryhmän muodostavat päijäthämäläisten lukioiden rehtorit puheenjohtajanaan Heikki Turunen.

Koronaviruspandemia jatkui läpi koko toimintavuoden 2021. Pandemian vuoksi ryhmän kokoukset pidettiin etäkokouksina Teams-ympäristössä.

Keskeisiä vuoden aikana käsiteltyjä teemoja

Päijät-Hämeen koronavirustilanteen vaikutus toisen asteen koulutuksen järjestämiseen ja opiskelijoihin oli esillä jokaisessa ryhmän kokouksessa.

Kehittämisryhmän toimintavuoden keskeinen keskusteluteema oli oppivelvollisuuden laajentaminen ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen toteuttaminen. Lakimuutokset tulivat pääosin voimaan elokuusta 2021 lukien. Kauden loppupuolella voitiin jo koota kokemuksia maksuttomuuden sekä lukion uuden opetussuunnitelman toteutumisesta. Vuoden 2022 muutoksiin valmistautuminen puhutti; perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheeseen sijoittuvaa tutkintokoulutukseen valmistavaa (TUVA) koulutusta tarjotaan alueella 1.8.2022 lukien. Uuden koulutusmuodon toteutuksen suunnittelu edellytti alueen toimijoilta ohjausryhmän perustamista ohjauksen ja koulutuksen toimintatapojen linjaamiseksi.

Alkuvuodesta ryhmä ruoti luonnosta valtion koulutuspoliittiseksi selonteoksi, johon alueen eri toimijat olivat lähettäneet lausuntojaan.

Kokouksissa olivat esillä myös perinteiset lista-aiheet; työryhmien toiminnan seuraaminen, yhteishaun toteuma, opiskelijamääräennusteet, Toiselleasteelle.fi -verkkoesite sekä toisen asteen koulutuksen lukuvuoden 2022–2023 työ- ja loma-ajat.

KIRJASTO- JA TIETOPALVELUIDEN KEHITTÄMISRYHMÄ

Seudullisen kirjastoyhteistyön kehittämisryhmä kokoontui säännöllisesti seitsemän kertaa kokoonpanolla kirjastojen johtajat **Liisa Häyrinen/Jan-Erik Ylöstalo** Heinola, **Tanja Kairimo** Asikkala, **Katja Komonen** Hartola, **Minna Pollari/Riikka Junttila** Sysmä, **Minna Sirnö** Orimattila, **Salla Palmi-Felin** (puheenjohtaja) Lahti, **Kati Salminen** Hollola, **Taru Tanska/Eija-Liisa Kasesniemi** Padasjoki sekä asiantuntijana verkkopalvelupäällikkö **Tanja Ojakangas** Lahti (sihteeri). Kokouskutsu lähti myös **Anjariitta Carlsonille** sekä **Raisa Kujalalle** (ohjausryhmän edustajat). Asiasisällöstä riippuen kokouksiin osallistui asiantuntijoina myös muita henkilöitä.

Päijät-Hämeen kirjastojen seudullisessa yhteiskäytössä oleva kokoelma kattaa noin miljoona yksikköä, joista valtaosa on kirjoja. Seudullinen verkkokirjasto on LASTU - lastu.finna.fi. LASTU-verkkokirjastoa käytetään aineistovarausten tekoon, lainojen uusimiseen, aineisto- ja saatavuustietojen hakuun Päijät-Hämeen kirjastoista, e-kirjojen lainaamiseen sekä kirjastojen ajankohtaisten tapahtuma- ja asiakastiedotteiden seuraamiseen. Asiakkaiden käytössä on myös e-kirjoja ja e-äänikirjoja sekä sähköiset sanoma- ja aikakauslehtipalvelut ePress ja PressReader. Elokuvapalveluista käytössä oli Kirjastokino ja musiikkipalveluista Naxos Music Library. Vuoden 2021 aikana verkkokirjaston käyttö jatkoi yhä kasvuaan.

Seudulliset aineistokuljetukset kulkevat alueella päivittäin, mikä tehostaa aineistojen käyttöä ja laajentaa asiakkaiden käytössä olevaa kokoelmaa.

Seudullinen Chat-palvelu oli käytössä koko vuoden. Asiakaspalvelijat olivat läsnä Chatissa arkisin 9–17. Lahti huolehti vastaamisesta neljänä päivänä viikossa ja muiden kuntien kirjastot yhteisesti yhtenä päivänä. Muina aikoina asiakkaalle avautuu lomake, jonka kautta hän voi halutessaan

lähettää kysymyksensä. Vuoden 2021 aika kirjastoille tuli 3323 Chat-yhteydenottoa ja palveluaikojen ulkopuolella 473 lomakeyhteydenottoa. Eniten kysyttiin aineiston varaamisesta ja hausta.

Seudullisen kehittämisryhmän kokousten lisäksi Lahden kaupunginkirjasto järjesti alueellisen kehittämistehtävänsä puitteissa kuukausittaisia Teams-tapaamisia Päijät-Hämeen, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan kirjastojen johtajille, joissa käsiteltiin ajankohtaisia kirjastoalan asioita.

Keskeisimpiä vuoden aikana käsiteltyjä asioita olivat:

- Seudullinen Päijät-Hämeen kirjastojen toimintasuunnitelma päivitettiin ja hyväksyttiin vuosille 2022–2025
- Lahti, Heinola ja Orimattila hakivat yhdessä Lappeenrannan, Iitin, Kouvolan, Imatran ja Cultura-säätiön kanssa rahoitusta demokratiahankkeeseen vuosille 2022–2023 ja saivat hankkeelleen 65 000 euroa.
- Lastu-kirjastojen seudullista lukudiplomia ja lukuopaspalvelua jatkettiin myös vuonna 2021. Lapsiperheitä lukemaan innostava Lukusankari-diplomi oli myös käytössä laajasti
- Alueen kirjastoissa tapahtui useita johtajavaihdoksia, kun Heinolan, Sysmän ja Padasjoen johtajat vaihtuivat
- Lastu-kirjastot liittyivät Kansalliseen metatietovarantoon, Melindaan kevään aikana. Liittymisprojektiin kuului muun muassa projektiryhmän kokouksia ja luettelointikoulutusta. Projektin aikana tehtiin Auroraan YSA/YSO-konversio, jonka myötä YSAlla kuvailtujen tietueiden sisällönkuvailukentät muunnettiin YSO-kentiksi kirjastojärjestelmässä.
- Seudulliset työryhmät ja niiden kokoonpanot päivitettiin.

LIIKUNTA- JA VAPAA-AIKAPALVELUJEN KEHITTÄMISRYHMÄ

Alueen kuntien liikuntatoimesta vastaavien viranhaltijoiden kanssa pidettiin vuoden aikana kolme kokousta/tapaamista 19.3., 17.9. (Heinola) ja 17.12. Lisäksi yhteistyötä tehtiin ajankohtaisten asioiden osalta mm. koronaohjeisiin ja olosuhdeasioihin liittyen aina tarvittaessa. Koronatilanne vaikutti kuntien ja seurojen vuoden 2021 liikuntatoimintaan aika paljon.

Teemoina ja aiheina yhteisissä tapaamisissa ovat olleet mm.

- Liikkuvat ohjelma -hankeyhteistyö ja harrastamisen malli kunnissa
- Päijät-Hämeen liikunnan, elämysten ja hyvinvoinnin tiekartta ja sen painopisteet liikunnan näkökulmasta olosuhde-, avustus- ja rakentamisteemat (tutustuminen Heinolan liikuntaolosuhteisiin)
- SOTE- ja HYTE –yhdyspintayhteistyö / ennaltaehkäisevä toiminta ja liikunta (alustajina ovat olleet Risto Kuronen, PHHYKY ja Rinna Ikola-Norrbacka, HYTE-yhdyspintatyöryhmän pj.)
- Päijät-Hämeen hyvinvointikertomus ja sen jalkauttaminen toiminnan tasolle (alustajana Salla Juntunen, Päijät-Hämeen liitto)
- Yhteiset alueelliset kampanjat ja hankkeet
- Kunta- ja seurayhteistyö
- Kuntien liikuntatoimesta vastaavien yhteistyön tiivistäminen; ”kuntarypäs” tapaamiset.

Alueen kunnissa on vuoden aikana järjestetty yhteistyössä erilaisia koulutustilaisuuksia osaamisen kehittämiseksi eri kohderyhmille, kunta-seurafoorumeita kunta- ja seurayhteistyön tiivistämiseksi sekä Liikkuva Päijät-Häme -testipäiviä. Kuntien testipäivissä testattiin yhteistyössä vuoden aikana koronasta huolimatta yhteensä yli 1 100 henkilöä.

Lisäksi kunnissa on kehitetty mm. liikuntaneuvontaa yhteistyössä maakunnallisessa liikuntaneuvontaverkostossa. Verkostossa ovat olleet mukana kaikki alueen liikuntaneuvojat.

Toiminnan koordinaattorina ja vetäjä on toiminut Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry (PHLU). PHLU:n työntekijöistä toimintaan ovat osallistuneet Mai-Brit Salo pj., Keijo Kylänpää, Kustaa Ylitalo, Krista Pöllänen ja Arto Virtanen.

Kunnista tapaamisiin ovat osallistuneet vaihtelevalla kokoonpanolla Aku Laaksonen Asikkala/Orimattila, Matti Kettunen ja Elise Kettunen Asikkala, Riitta Tuomala Asikkala, Maria Kaikkonen Heinola, Auli Kasakkamäki-Heikkinen Hollola, Anna-Maija Muurinen Hartola, Irina Barkman Iitti, Petri Käkönen Kärkölä, Toni Klang Kärkölä, Tommi Lanki Lahti, Sanna Nurminen Lahti, Jaana Keisala Myrskylä, Mari Enberg Padasjoki, Sami Paavilainen Pertunmaa, Tuija Pessa Sysmä, Pia Kokko Lapinjärvi ja Kari Kosonen Joutsa.

NUORISOPALVELUJEN KEHITTÄMISRYHMÄ

Kehittämisryhmän yleisenä tehtävänä on yhdessä kehittää oman sektorinsa palveluja, vaihtaa hyviä käytäntöjä keskenään ja toteuttaa yhteistoimintaa.

Kokoontumiset vuoden aikana olivat 11.3., 27.5., 9.9. ja 11.11. Lisäksi järjestettiin koulunuorisotyöteemalla koulutus koko henkilökunnalle 29.3.

Puheenjohtajana toimi syyskuuhun saakka Anne Hottola (Heinola) ja loppuvuoden Henna Rautavuo-Hätönen (Asikkala). Sihteerinä toimii vuorotellen joku kuntien edustajista.

Kokoonpano:

Asikkala	Henna Rautavuo-Hätönen
Hartola	Anna-Maija Muurinen
Heinola	Anne Hottola
Hollola	Lassi Puodinketo
Iitti	Tanja Lehtimäki (11/21 alkaen Terhi Kivioja)
Kärkölä	Erno Lampinen (11/2021 Sanna Nevalainen)
Lahti	Jouni Kivilahti, Virpi Rantanen
Orimattila	Sanna Nurminen (09/21 alkaen Jaana Lindholm)
Padasjoki	Markku Lahtinen
Sysmä	Tuija Pessa
Sivistystoimen ohjausryhmän edustaja Tuula Mäkinen (11/21 alkaen Kim Strömmer)	

Ensimmäinen kokous järjestettiin Teams-kokouksena 11.3.2021. Keskustelua käytiin mm. koronatilanteesta ja sen vaikutuksista toimintaan sekä suunniteltiin yhteistä koulunuorisotyöteemaista koulutusta. Päätettiin myös luoda seuturyhmälle oma WhatsApp-ryhmä ideointiin ja vertaistukea varten.

Koulunuorisotyön koulutus järjestettiin 29.3. Koulutuksen asiantuntijoina toimivat Kanuuna-verkoston työntekijät Ulla-Riitta Moilanen ja Anna-Kaisa Vihersalo. Koulutus oli suunnattu erityisesti koulunuorisotyöntekijöille (joita on hankerahalla palkattu alueelle useampi) sekä heidän esimiehilleen. Lisäksi koulutuksen lomassa oli vapaamuotoinen kahvihetki uusille koulunuorisotyöntekijöille verkostoitumisen edistämiseksi.

Toinen kokous pidettiin Teams-kokouksena 27.5.2021. Kokouksen aluksi Anjariitta Carlson kertoi laajennetun oppivelvollisuuden periaatteista, toimintamalleista ja vastuista. Asiasta käytiin laajaa keskustelua eri kuntien toimien pohjalta. Lisäksi käytiin kuulumiskierros kesän toimintojen

suunnitelmista. Päätösten odottaminen kuormittaa ja viivästyttää suunnitelmien tekemistä. Linjaukset kunnittain myös perusnuorisotyön osalta vaihtelevia.

Kolmas kokous pidettiin Teamsissa 9.9.2021. Kuulumiskierroksella harrastamisen Suomen mallin tilannekatsaus kunnissa. Lisäksi keskusteltiin toiveista seudullisen kehittämisen ryhmälle ja muista ajankohtaisista aiheista kokouksiin. Esiin nousi mm. tehostetun nuorisotyön ja kriisityön mallintamisen tarpeet sekä Etelä-Suomen aluehallintoviraston hankerahan hakumahdollisuus. Pohdittiin mahdollisuutta hyödyntää rahaa seutukoordinaattorin palkkaukseen.

Vuoden viimeinen kokous pidettiin Teams-kokouksena 11.11. Tuolloin puheenjohtajuus siirtyi Heinolasta Asikkalaan Anne Hottolan luovuttaessa puheenjohtajuuden Henna Rautavuo-Hätöselle. Kokouksessa oli paikalla myös useita muita uusia seuturyhmän jäseniä. Kokouksessa käsiteltiin syyskuun toiveiden pohjalta tehostetun nuorisotyön toimintamallia ja Lahden mallista oli paikalla kertomassa palveluohjaaja Taija Tamminen (psykososiaalinen tuki Domino). Käytiin keskustelua kuntien tehostetun työn ja kriisityön valmiudesta ja malleista. Sovittiin, että tehostettu nuorisotyö nostetaan v. 2022 koulutusteemaksi ja koulutus toteutetaan, kun kokoontumisrajoitukset helpottavat. Lisäksi käytiin kuulumiskierros ja keskustelua ajankohtaisista poikkeusolojen ilmiöistä. Päätettiin perustaa seuturyhmälle oma Teams, ja jatkettiin keskustelua seudullisesta koordinaatiosta ja hankerahan hakemisesta siihen. Muissa asioissa puhuttivat työaika-asiat ja kuntien erilaiset käytännöt työajanseurantaan ja kävijöiden tilastointiin.

Yhteistyö on läpi vuoden jatkunut tiiviinä myös varsinaisten kokousten ulkopuolella ja vertaistukea on haettu ja saatu niin WhatsAppista kuin sähköpostitsekin. Eri kuntien kesken käyty vuoropuhelu mm. poikkeusolojen järjestelyistä ja ideoista on ollut erittäin tärkeä lisä nuorisotoiminnasta vastaavien työhön. Vaikka kaikki kokoukset on jouduttu pitämään etänä, on verkostolla ollut tärkeä tehtävä vuorovaikutuksen mahdollistajana ja työn tukena.

Yhteistyö jatkuu ja sitä on tarkoitus tiivistää myös sivistystoimen johtajien suuntaan.

LASTEN KULTTUURIKESKUS EFEKTI

Efektin on Päijät-Hämeen alueella toimiva lastenkulttuurikeskus, jonka kautta järjestetään kulttuuritarjontaa alueen päiväkodeihin ja kouluihin. Kaikki Päijät-Hämeen kunnat tekevät yhteistyötä Efektin kautta. Mukana toiminnassa ovat Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Padasjoki, Orimattila ja Sysmä.

Efektin toimintaa hallinnoi seudullinen ohjausryhmä, joka koostuu mukana olevien kuntien edustajista. Ohjausryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Koordinoinnista vastaa Lahden kaupungin kulttuuripalvelut.

Efektin tarjoaa kouluille ja päiväkodeille maksuttomia kulttuurivierailuja, joiden tehtävä on tukea koulujen taide- ja kulttuurikasvatusta. Efektin pyrkii lisäämään taiteen alan ammattilaisten yhteistyösuhteita, hankkeita ja toimintoja Päijät-Hämeen alueella ja nostamaan esiin päijäthämäläistä lastenkulttuuriosaamista.

Korona on vaikuttanut vuoden 2021 toimintaan.

VERKOSTOYHTEISTYÖN TALOUDELLISET TIEDOT VUODELTA 2021

Sivistystoimen seudullisen yhteistyön budjetti ja toimintamenot vuodelta 2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kehittämishankkeisiin liittyvistä rahoitusehdoista johtuen tehtiin ohjausryhmän päätöksellä lisälaskutus syksyllä 2021.

Sivistyspalveluiden seudullinen kehittäminen	Talousarvio 2021	Toteuma 2021
Henkilöstökulut (palkat)	159 116	159 096
Matkakustannukset	200	149
ICT-palvelut + ICT-vuokrat	2 315	2 725
Koulutustilaisuuksiin osallistuminen		
Toimistotarvikkeet		318
Huoneen vuokra + sähkö + siivous	19 129	19 476
Kokous- ja neuvottelukulut (tarjoilut ja tilavuokrat)	1 600	880
Muut kulut		5
YHTEENSÄ	182 360	182 648

Sivistyksen palvelualueella, jossa seudullinen kehittämissyksikkö toimii, johtaa Lahden kaupungin sivistysjohtaja Tiina Granqvist. Sivistyspalvelujen seudullista kehittämistä koordinoivassa yksikössä on ollut kaksi toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa olevaa työntekijää, kehittämispäällikkö Anjariitta Carlson ja kehittämiskoordinaattori Raisa Kujala työparina. 1.8.2021 verkostokoordinaattori Kati Vähäkuopus aloitti toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa.

Vuoden 2021 aikana seudullisessa kehittämissyksikössä ovat asiantuntijoina työskennelleet projektikoordinaattorit Johanna Kivekäs, Liisa Kumpulainen, Outi Karvinen, Hanna-Maria Partanen, Susanna Kosonen, Heta Flyktman, Laura Tarvonen, Minna Koskelainen, Heli Pätiälä, Terhi Hilden ja Piritta Kotonen.

Ulkopuoliset haetut ja saadut seudulliset hankerahoitukset kehittämistoimintaan 2021

Hankehakukohde	Rahoitus € (80%)	Kuntien omavastuu € (20%)	Yhteensä € (100 %)
Oppilaanohjauksen kehittäminen (OKM 17.3.2021)	100 000	20 000	120 000
Oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen varhaiskasvatuksessa (OKM 26.5.2021) *)	148 200	29 640	177 840
Sitouttava kouluyhteistyö 1. (OKM 12.5.2021)	243 200	48 640	291 840
Sitouttava kouluyhteistyö 2. (OKM 11.11.2021)	156 000	31 200	187 200
Yhteensä	647 400	129 480	776 880

*) Heinola ja Orimattila ei ole mukana